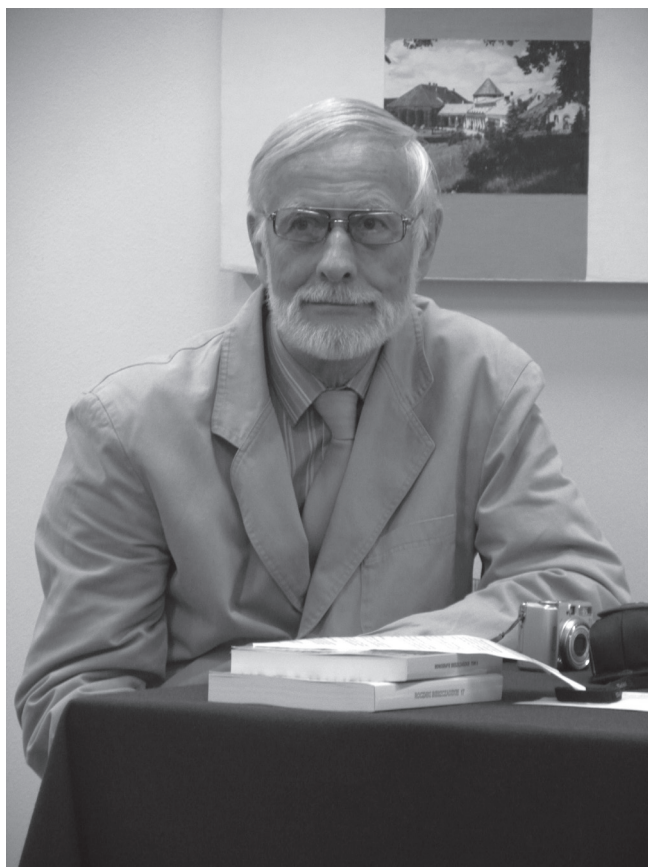

Prof. Jerzy Pawłowski (1932–2018) – in memoriam

Dnia 9 lipca 2018 w Krakowie zmarł prof. dr hab. Jerzy Pawłowski, długoletni współpracownik Bieszczadzkiego Parku Narodowego, członek Rady Naukowej, autor wielu publikacji na temat fauny Bieszczadów i Karpat.

Urodzony 8 kwietnia 1932 w Krakowie, kształcił się początkowo na Wydziale Leśnym Uniwersytetu Jagiellońskiego, lecz magisterium i doktorat (1960) wykonał w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Stopień doktora habilitowanego (1968) uzyskał na Uniwersytecie Jagiellońskim, zaś tytuł profesura otrzymał w Polskiej Akademii Nauk (1978). Pracował początkowo w Warszawie (1954–1958), lecz ciągnęło Go na południe Polski, w góry. W latach 1958–1964 był kustoszem Muzeum Babiogórskiego Parku Narodowego, gdzie zorganizował pracownię naukową. Od roku 1964 przeniósł się do Zakładu Zoologii Systematycznej i Doświadczalnej PAN w Krakowie, gdzie pełnił kolejno funkcję kierownika Stacji Biologicznej w Ojcowie (1964–1972), zastępcy kierownika Zakładu (1972–1978),

a wreszcie od 1978 do 1981 – kierownika Zakładu. Po przekształceniu Zakładu w Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN pracował w nim do przejścia na emeryturę w r. 1997, zaś potem kontynuował pracę bez etatu.

Zajmował się entomologią, ekologią i biogeografią zwierząt bezkręgowych, zwłaszcza biegaczowatymi (Carabidae). W tej grupie systematycznej opisał 4 nowe dla nauki rodzaje lub podrodzaje i ponad 50 gatunków lub podgatunków. Jego zainteresowania biogeograficzne skupiały się na obszarach górskich Palearktyki. Podróżował od Hiszpanii po krańce Azji w Korei. Odrębną dziedziną Jego zainteresowań była historia nauki. Opublikował ponad 230 prac naukowych, wypromował 5 doktorów, był recenzentem wielu prac doktorskich, habilitacyjnych oraz wniosków o profesury. Mimo pracy w jednostce badawczej PAN prowadził zajęcia ze studentami kilku uniwersytetów, wykładał też na studiach doktoranckich. Był członkiem redakcji kilku czasopism naukowych, m.in. *Acta Zoologica Cracoviensia* i *Polskiego Pisma Entomologicznego*, jak również członkiem wielu towarzystw naukowych, m.in. Polskiego Towarzystwa Entomologicznego, Polskiego Towarzystwa Taksonomicznego, European Association of Coleopterologie, Komisji Historii Nauki PAU, Komitetu Historii Nauki i Techniki PAN, Komitetu Paleografii Czwartorzędu PAU.

Z Bieszczadami związał się bliżej od r. 1993 jako wykonawca pierwszego planu ochrony Bieszczadzkiego Parku Narodowego, w ramach którego kierował grupą opracowującą faunę bezkręgowców. Zredagował dwa tomy *Monografii Bieszczadzkich* (tom 7 i 8) prezentujące wyniki tych badań oraz współredagował tom 10, omawiający ekologiczne i biogeograficzne uwarunkowania ochrony zasobów przyrodniczych BDPN. Oprócz tego opublikował wiele artykułów ogólnych i szczegółowych opracowań dotyczących fauny bezkręgowców bieszczadzskich, zawsze z szerokim tłem biogeograficznym. Ostatnią Jego pracą był artykuł nt. bezkręgowców lądowych Bieszczadów Zachodnich w monografii *Bieszczadzki Park Narodowy – 40 lat ochrony*, jak zwykle precyzyjny, o szerokim spojrzeniu na opisywaną grupę zwierząt i napisany piękną polszczyzną.

Prof. Jerzy Pawłowski był członkiem Rady Naukowej Bieszczadzkiego Parku Narodowego w kadencjach 2000–2004, 2004–2009 i 2009–2014, a po wycofaniu się z czynnego uczestnictwa w Radzie nadal utrzymywał kontakt i chętnie brał udział w posiedzeniach, gdzie były poruszane sprawy dotyczące Jego specjalności. Za działalność na rzecz Parku, w 2010 roku, otrzymał wyróżnienie – „Bieszczadzkiego Niedźwiedzia”.

Mówi się, że nie ma ludzi niezastąpionych lecz wydaje się, że trudno będzie znaleźć obecnie kogoś o tak wielkiej wiedzy fachowej, połączonej z tak szerokimi horyzontami i tak wielką kulturą, jaką posiadał Profesor Jerzy Pawłowski. Nauce polskiej i Bieszczadzkiemu Parkowi Narodowemu będzie Go bardzo brakowało!

Bogdan Zemanek